

Mötesteknisk ordlista

**Vänsterpartiet
2015**

Acklamation: Beslut med acklamation betyder att mötet beslutar med ja-rop. Ropa inte ”nej”, utan vänta på på ordförandens motfråga, t.ex. ”avslås förslaget?”, och svara ”ja” på den istället.

Adjungera: Att låta någon utomstående delta i ett möte. Den som är adjungerad har aldrig rösträtt, men kan ges yttrande- och förslagsrätt.

Ajournera: Att ta en tillfällig paus i mötesförhandlingarna. Efter ajourneringen återupptas mötet där det avslutades, med samma dagordning och samma deltagare.

Ansvarsfrihet: Beviljas den avgående styrelsen på årsmötet. Det innebär att medlemmarna ”godkänner” styrelsens arbete i den meningen att det inte finns några krav på skadestånd eller liknande.

Apostrofera: Att nämna någon vid namn i en debatt. För att få replik krävs det att man är apostroferad.

Arbetsordning: En tidsplan för mötet där start- och sluttid, när olika dagordningspunkter ska inledas, pauser m.m. lagts in. Arbetsordningen beslutas i samband med fastställandet av dagordningen.

Arbetsutskott: ett ständigt utskott inom t.ex. en distriktsstyrelse som ansvarar för verkställande av styrelsebesluten och löpnade ärenden mellan styrelsemötena. Kallas även verkställande utskott.

Att-sats: Avslutande förslag i till exempel en motion: ”Vi yrkar att...”. Kallas ibland för kläm.

Avslag: Ett möte som avslår ett yrkande har beslutat att inte genomföra det.

Begära ordet: Den som vill tala i någon fråga måste begära ordet av ordföranden. På stora möten sker det genom att begära ordet skriftligt, på särskilda ”begära ordet-lappar”.

Beslutsmässighet: Det minsta antal som måste vara närvarande för att beslut ska kunna fattas. I Vänsterpartiets stadgar står det att ett möte med t.ex. en styrelse är beslutsmässigt så länge de röstberättigade utgör minst hälften av antalet ordinarie ledamöter. Möten med obestämt antal deltagare, som medlemsmöten, har ingen sådan begränsning. Kallas även quorum (kvorum).

Besvarad: Till årsmöten, årskonferenser och kongresser kan medlemmarna skriva motioner med förslag till beslut. Styrelsen yttrar sig över varje motion och föreslår att motionen ska bifallas, avslås eller anses besvarad. Det senare uttrycket används t.ex. när det som föreslås i motionen redan är verkställt.

Bifall: Ett möte som bifaller ett yrkande har beslutat att det ska genomföras.

Bordläggning: Att ett ärende eller ett visst beslut skjuts upp till ett senare tillfälle. Efter en bordläggning återkommer ärendet i exakt samma skick. Vill mötet att det ska göras fortsatta utredningar och förändringar kan det istället besluta om återremiss.

Dagordning: Listan över de ärenden som mötet skall behandla. Dagordningen fastställs i början av mötet. Kan även kallas föredragningslista.

Ersättare: I en styrelse finns ofta ersättare. De deltar i styrelsearbetet på samma sätt som de ordinarie ledamöterna, men har bara rösträtt när de ersätter en frånvarande ordinarie ledamot. Kallas även suppleant.

Förberedande votering: Votering om vilket förslag som ska vara motförslag, kontraposition, till huvudförslaget.

Föredragning: Muntlig presentation av ett ärende innan ordet förklaras fritt, görs ofta av den som förberett ärendet. Den som är föredragande har i regel rätt till slutord i debatten.

Första- och andratalarlistor: Ett sätt att använda talarlistor där den som inte talat tidigare får ordet före den som redan haft ordet en gång tidigare i den aktuella debatten.

Försöksvotering: Röstning genom handuppräkning på större möten, där ordföranden bedömer vilket förslag som har först stöd istället för att räkna varje röst.

Huvudförslag: Det förslag mot vilket andra förslag ställs. I regel är styrelsens förslag huvudförslag.

Huvudvotering: Avslutande votering sedan de förberedande voteringarna är klara.

Justering: Fastställande. I samband med streck i debatten justeras, det vill säga fastställs, yrkandelängd och talarlista. Mötesprotokollet justeras genom att de justerare som mötet valde skriver under på att protokollet stämmer med vad som faktiskt hände på mötet.

Kongress: Vänsterpartiets högsta beslutande organ. Består av 225 ombud som väljs av medlemmarna. Hålls vartannat år.

Kontraposition: Motförslag; ställs mot huvudförslaget i den avslutande huvudvoteringen.

Kontrapositionsvotering: Votering om vilket förslag som ska bli motförslag (kontraposition) till huvudförslaget. Används när det finns

flera motförslag som inte är möjliga att bifalla samtidigt, t.ex. för att de föreslår alternativa versioner av samma text.

Könskvotering: I Vänsterpartiets stadgar finns en paragraf (§ 21) som slår fast att vi väljer minst 50 procent kvinnor till våra valda organ.

Majoritetsprincipen: Att det förslag som får mer än hälften av rösterna bifalls.

Motion: Skriftligt förslag till årsmöte, årskonferens eller kongress t.ex. om ett visst ställningstagande, ändring av verksamhetsplanen eller liknande. Kan skrivas av en eller flera medlemmar.

Mötesordning: En text som beskriver några av de former som gäller för mötet, till exempel talartidsbegränsningar.

Nominering: Namnförslag vid personval. Alla har rätt att nominera personer till de poster som mötet väljer.

Nomineringarnas avslutande: Innan valen påbörjas ska nomineringarna förklaras avslutade. Därefter kan inga nya namnförslag lämnas in. På till exempel årsmöten görs det i början av mötet så att valberedningen kan fastställa sitt förslag.

Ombud: En vald representant till t.ex. en distriktsårskonferens.

Ordinarie ledamot: En ledamot som alltid har rösträtt, till skillnad från en ersättare.

Ordningsfråga: Ett påpekande, fråga eller förslag som gäller formerna för diskussionerna eller mötet. En begäran om ordet i ordningsfråga bryter talarlistan.

Plenum: När en hel årskonferens eller kongress är samlad.

Plädering: Inlägg till stöd för någon eller några som kandiderar i något av de val som ska genomföras.

Praxis: Sedvänja, ”som vi brukar göra”, till skillnad från sådant som t.ex. är reglerat i stadgarna eller en mötesordning.

Presidium: De som mötet utsett att leda mötet, dvs. mötesordförande och sekreterare.

Propositionsordning: Om det finns flera förslag som står i motsättning till varandra föreslår mötesordförande en ordning för hur röstningen ska gå till – en propositionsordning.

Protokoll: Ett skriftligt referat av ett möte, där det t.ex. framgår vilka som var där, vilka ärenden som behandlades och vad som beslutades.

Protokollsanteckning: En notering till protokollet som inte är en reservation utan t.ex. en röstförklaring: ”Jag, N.N. deltog inte i beslutet om ... eftersom jag anser att...”

Redaktionskommitté: Grupp som skriver förslag till uttalanden och jämkar ihop olika yrkanden vid remittering.

Remittera: Att överlämna ett ärende till en annan instans för ytterligare beredning eller yttrande.

Replik: Kort genmäle i en debatt, som bryter talarlistan. Den som till exempel upplever sig orättvist beskriven eller felciterad av någons inlägg kan begära replik. Mötesordföranden avgör om repliken ska beviljas eller inte.

Reservation: En stark skriftlig markering med innebörden att undertecknaren inte står bakom ett visst beslut. En ledamot kan reservera sig mot ett styrelsebeslut för att markera sin avsikt att driva en annan ståndpunkt än styrelsens på t.ex. ett årsmöte. Den som inte reserverar sig förväntas vara lojal med beslutet, även om man haft annan uppfattning. Reservation ska anmälas innan mötet avslutas.

Röstlängd: En lista över alla röstberättigade på mötet.

Sakupplysning: Ett kortfattat inlägg som upplyser om ett sakförhållande som har betydelse för debatten och beslutet. Sakupplysning bryter den ordinarie talarlistan. En sakupplysning ska inte missbrukas till debattinlägg.

Sluten votering, slutet val: Röstning eller val med sedlar som läggs i en valurna. I regel är endast personval slutna, inte vanliga beslut. I personval räcker det att någon med förslagsrätt på mötet begär slutet val för att det ska genomföras. I vanliga sakfrågor krävs det däremot ett majoritetsbeslut för att sluten omröstning ska genomföras.

Streck i debatten: Ett sätt att avsluta en debatt som annars riskerar att dra ut på tiden. Mötesordföranden läser upp inkomna yrkanden och ger en sista chans att komma in med nya. Sedan läser mötesordföranden upp talarlistan och den som vill kan sätta upp sig. Efter detta kan ingen mer begära ordet under punkten.

Suppleant: Ersättare. En styrelseledamot som bara har rösträtt om det saknas ordinarie ledamöter på mötet.

Talarlista: De som begär ordet antecknas på en talarlista och får tala i tur och ordning.

Talartidsbegränsning: En regel för hur långt ett inlägg får vara innan mötesordföranden avbryter det.

Utslagsröst: Vänsterpartiets stadgar ger den sittande mötesordföranden utslagsröst (§ 14). Det innebär att vid lika röstetal vinner det förslag ordföranden röstar på.

Valberedning: En grupp som har till uppgift att förbereda och lägga förslag till de val som ska göras: ordförande, styrelse, revisorer m.fl. Har i regel utsetts av föregående kongress, årskonferens eller årsmöte.

Verkställande utskott: Se Arbetsutskott.

Votering: Omröstning. De röstande uppmanas räkna upp händerna (ibland med röstkort) för det förslag de stöder. Större möten brukar pröva en försöksvotering, där ordföranden gör en bedömning utan rösträkning av vilket förslag som vunnit. Den som vill kan därefter begära rösträkning.

Yrkande: Ett förslag till beslut.

Årskonferens: Partidistriktets högsta beslutande organ som består av ombud från partiföreningarna. Hålls varje eller vartannat år.

Årsmöte: Partiföreningens högsta beslutande organ. Hålls varje år.

Återremiss: Ett möte kan återremittera ett ärende till t.ex. styrelsen om det vill att det ska arbetas om. Beslutet skjuts då upp till ett senare tillfälle.

Övriga frågor: Dagordningspunkt där nya frågor kan tas upp, som brukar läggas sist på mötet. Ofta förväntas övriga frågor anmälas i början av mötet. I regel fattas inga beslut på denna punkt.

